

VĒSTURES AVOTI

Baiba Metuzāle-Kangere

ATMIŅAS PAR PROFESORU EDGARU DUNSDORFU

Kad mani aicināja rakstīt atmiņas par profesoru Edgaru Dunsdorfu, iebildu, ka esmu no citas paaudzes, tādēļ personīgas atmiņas no manas puses nebūtu vērā ņemams pienesums, izgaismojot šo lielo personību. Tomēr, dziļāk padomājot, vairāk nekā pusi sava mūža Edgars Dunsdorfs pavadīja, būdams trimdā. Pēc Otrā pasaules kara radās aiza starp radiem Latvijā un trimdā. Pret šo trimdu visu padomju varas okupācijas laiku tika vērsta neatlaidīga, turklāt nereti neuzbāzīga propaganda. Otrā pasaules kara Latvijas bēgļus pakāpeniski atsvešināja no Latvijas iedzīvotājiem: atlūzušais zars; kļaida ļaudis; svešu zemju iemītnieki nav *mūsējie*; viņiem Latvija sveša. Un taisnība, Latvijas PSR bija trimdiniekiem sveša. Kā visas rūpīgi izstrādātas un konsekventi paustas propagandas, tai neizpalika sekmju, tika radīti stereotipi par Latvijas iedzīvotāju radiem ārzemēs, kas daļēji pat apstiprinājās, kad pēc gadu desmitiem radi varēja atkal tikties. Edgara Dunsdorfa vide, radot ievērojamu paliekošu darbu skaitu, bija arī manējā un ne tikai teorētiski, jo uzaugu Melburnā un vienlaicīgi ar profesoru Dunsdorfu, piedalījos aktīvi tajā sabiedrībā, kas mūsdienās nav pašsaprotama. Tātad, arī ja mēs nebijām līdzinieki darbos – kā nekā, kad biju pieaugusi, Melburnas latviešu sabiedrības organizācija bija citā fāzē nekā sākuma gados –, sabiedriskais konteksts mums bija kopīgs apmēram 20 gadus, mēs bijām viens otra apziņas sfērā.

Izlēmu rakstīt atmiņas par profesoru Dunsdorfu, jo tādas man ir, sākot ar gaidu un skautu nometnēm. Šai kustībai bija raksturīgi apzināt dabu, iemācīties dzīvot dabā, tā arī no samērā agra vecuma (man bija ap 11 gadu) bērni un jaunieši sabrauca kopā uz dažām dienām, dzīvodami telšu nometnēs, primitīvos apstākļos. Ik rītu un vakaru gan gaidas, gan skauti pulcējās uz karoga

pacelšanu un nolaišanu. Profesors Dunsdorfs, skautu formā, īsās bīksēs, kopā ar citiem vadītājiem piedalījās šajos svinīgajos brīžos. Tā kā gaidām un skautiem dienas gaitas un nodarbības bija atsevišķās nometnēs, tad pie karoga arī manas atmiņas par profesoru Dunsdorfu šajā jomā pārtrūkst.

Trimda bija vienota par vienu lietu: atgūt brīvu, neatkarīgu Latviju. Profesora Dunsdorfa darbība trimdā liecina par to, ka viņš uzsvaru lika uz dzīvā spēka uzturēšanu un Latvijas kultūras un vēstures mantojuma nodrošināšanu. Dzīvā spēka uzturēšana nozīmē daudzveidīgu sabiedrību, kur izglītībai un pieejamībai pie tās ir noteicoša loma. Šādai darbībai ir nepieciešama augsta līmeņa infrastruktūra, lai sabiedrība saglabātu dinamiku. Apzinādamas savas noslieces un spējas, profesors Dunsdorfs netiecās būt *sabiedrības vadonis*, toties aktīvi piedalījās pamatlikšanas fāzē. Tā arī viņa rosība mainījās, un līdz ar trimdas struktūru attīstību viņa darbība arvien vairāk pievērsās savai sūtībai, resp., zinātniskiem pētījumiem par Latvijas vēsturi, kā arī trimdas sabiedrības dokumentācijai.

Vācijas nometņu laikos, sākot ar 1944. gadu līdz Māršala plāna ieviešanai 1948. gadā, kad sākās izceļošana uz jaunajām mītnes zemēm, profesors Dunsdorfs bija britu zonā Vācijas ziemeļos. Šeit attīstījās bēgļu iniciatīva, kas, manuprāt, vispārīgā pasaules bēgļu vēsturē ir nepieredzēts brīnums: izbēguši ar kailajām dzīvībām no okupācijas varas, starp bēgļiem esošie zinātnieki un universitāšu mācībspēki no Baltijas nolemj un īsteno Baltijas Universitātes dibināšanu! Šie nolūki netika īpaši atbalstīti ne no vietējās vāciešu sabiedrības, kas, paši smagi izcietuši karu, cīnījās par saviem dzīves mērķiem britu uzraudzībā, nedz arī britu pārraugu labvēlības. Baltijas Universitātes dibināšanā Pinnebergā aktīvi darbojās profesors Dunsdorfs, saredzēdams vajadzību intelektuāli stiprināt to paudzi, kurai izglītība tika pārtraukta kara laikā, jo izglītototi latvieši nesīs spēku savai tautai, vienalga, kurp nākotnē vedīs viņu ceļi.

Nonākot Austrālijā, viņa līdzšinējās pētniecības joma bija jāmaina. Britu kolonijas vēstures pētniecības smaguma punkts bija Anglija, kuras jomā bija pakārtota arī Austrālija. Protams, tika

aplūkoti modernie laiki pēc abiem pasaules kariem, kuros piedalījās arī Austrālijas kareivji, bet vienmēr angļu vēstures ietvaros. Toties Ziemeļ- un Austrumeiropas specifika, it īpaši PSRS teritorijā, bija visai tālu no turienes vēstures pētniecības interešu loka, kur nu vēl viduslaiki Eiropas ziemeļos. Profesora Dunsdorfa risinājums bija pievērsties vietējiem apstākļiem, izmantojot sevis sen izstrādāto metodiku, lai uzrakstītu plašu pētījumu par Austrālijas kviešu saimniecības vēsturi. Viņa darbs tika atzīts, viņam piešķīra sākotnēji lektorātu, vēlāk profesūru Melburnas Universitātes ekonomikas fakultātē, ekonomikas vēstures nodaļā, kurā viņš nostrādāja līdz pensijas vecumam. Kad iestājos Melburnas Universitātē 1960. gadā, zināju, ka viņš lasīja lekcijas tautsaimniecības fakultātē, toties studiju gaitās universitātē man neiznāca kontaktēties ne ar viņu, nedz arī ar kādu viņa studentu.

Sapratu, ka būt mācībspēkam universitātē viņa paaudzes bēglim bija ļoti liels panākums; ja atmiņa neviļ, viņš bija vienīgais tā laika baltietis Austrālijā, kam tas izdevās. Jāsaprot, ka ļoti daudzi izglītoti bēgļi nespēja likt lietā savu izglītību, jo pret bēgļu svešzemju izglītības diplomiem un grādiem valdīja neuzticība. Latvijas okupācijas dēļ vispār nebija iespējams verificēt uzrādītos dokumentus. Pēc nometņu laikiem un t.s. līguma gadiem (izbraucot uz Austrāliju, bija jāparaksta līgums, ka ģimenes galvai jāstrādā 2 gadus valsts nozīmētā darbā – mans tēvs raka bedres kanalizācijas caurulēm) cilvēkiem pārkvalificēšanās šķita lieka greznība, jo bija jāgādā par neatliekamām ģimenes eksistenciālajām vajadzībām, tātad vecākiem bija lemts strādāt vienkāršos darbos, turpreti izglītības iespējas jācenšas garantēt saviem bērniem. Tā bija ikdiena, bet nedēļas nogalēs šī paaudze negribēja iztikt bez latviskas vides un latviešu sabiedrības.

Atrazdamies Melburnā, sākuma gados profesors Dunsdorfs aktīvi darbojās latviešu sabiedrībā. Pirmais uzdevums bija rast latviešiem centru, lai tie aptuveni 5000 latvieši neizklīstu pa tolaik divu miljonu pilsētas priekšpilsētām. Uz vēsturiski ideoloģiska pamata tika dibināta Melburnas Latviešu biedrība (MLB): tāpat kā to darīja Rīgā tautas atmodas laikā Latvijā pirms aptuveni septiņdesmit gadiem, pilsētas latvieši brīvprātīgi apvienojās, radot kodolu, lai mērķtiecīgi strādātu latvietības labad. Šajā posmā

profesors Dunsdorfs bija aktīvs, pat uzņēmās MLB priekšsēža amatu. Viens no pirmajiem uzdevumiem bija atrast telpas sestdienas skolai, lai pulcētu skolas vecuma bērnus, gādāt par zinībām latviešu valodā, vēsturē un kultūrā, kas bija svešas ikdienas skolas gaitās. Man toreiz bija 8–11 gadu, skolu apmeklēju, bet par organizācijas kašķiem un kņadām, bez kurām neviena biedrība nekad nav iztikusi, maz zināju un sajēdzu. Nezinu arī, kad īsti profesors Dunsdorfs ieguva palamu *Duncītis*, toties atskatoties iztēlojos, ka tam vajadzēja būt organizācijas sēžu darbā, kad zinātnieka asā analīze pārtrauca nebūtisku jautājumu iztīrīšanu ar trāpīgu dūrienu vārīgā vietā. Manā leksikā ir vienīgi *profesors Dunsdorfs* vai *Duncītis*, atbilstoši sarunas tematikai. Daudzus gadus vēlāk pati savām ausīm dzirdēju, ka uz jautājumu, vai kāds abonētājs bija paguvis samaksāt par *Archīva* nesen izsūtīto eksemplāru, atbilde skanēja: *Šobrīd informācija man nav pieejama, bet minētu, ka neesat, jo par nevienu citu sējumu arī samaksa nav saņemta*. Šāda veida komentāri tika izteikti bez ļaunuma, dažkārt pat pasmaidot, tie savā veidā kļuva leģendāri, par tiem neapvainojās.

Pirmie MLB gadi risinājās irētās telpās, kas savukārt radīja ikdienišķas neērtības gan rīkotājiem, gan sabiedrības locekļiem. Kā tolaik Rīgā, tā Melburnā sabiedrība saziņoja līdzekļus latviešu nama iegādei. Nama galvenās vajadzības bija radīt latviešiem savu sabiedrisko centru, gādāt pastāvīgas telpas skolai, organizācijām, mazāka apmēra sarīkojumiem un bibliotēkai. Tieši bibliotēkas jēgu, kā vajadzīgo zinību krātuvi krietnas sabiedrības infrastruktūrai un liecību par latviešu tautas intelektuālo rosību, visaktīvāk virzīja profesors Dunsdorfs. Kad nams bija iegādāts, varēja konkrēti sākt fiziski attīstīt bibliotēkas saturu un izstrādāt darbības norisi.

MLB bibliotēku vairākus gadu desmitus vadīja profesora Dunsdorfa dzīvesbiedre Lilija Dunsdorfa. Organizācijas darbs tika uzticēts šiem diviem cilvēkiem, protams, bez bibliotekāra amata izglītības. Ar loģisku pieeju darāmajam darbam un izpratni par bibliotēkas jēgu, Dunsdorfa kundzes vadībā ar sava dzīvesbiedra līdzdalību, bibliotēka pildīja jebkuras bibliotēkas funkcijas: vāca materiālus pamatkrājumam, veica to sistematizēšanu, radīja sakaru tīklu ar izdevējiem latviešu pasaulē (protams, ārpus Latvijas!) un gādāja par lasītāju publikas pieejamību grāmatām. Šis

darbs guva sabiedrības neapšaubāmu atzinību, bet, tāpat kā visās trimdas sabiedriskajās sfērās, līdzekļus sagādāja ziedojot, un tie pietika grāmatu un citu materiālu iegādei, bet personāla atalgojums izpalika – katram jau bija maizes darbs kā peļņas avots. Dunsdorfu pāris pusgadsimta tecējumā darbdienu vakarus līdz vēlai naktij bieži pavadīja MLB bibliotēkas telpās. Labi atceros, ka 1970. gados, kad MLB izaugsme bija paplašinājusies un namā dzīvoja algots pārzinis, man kāds stāstīja, ka nama kooperatīva sēdē pārvaldnieks bija sūdzējies par lielajiem elektrības rēķiniem, ko izraisīja Dunsdorfu ik vakaru uzturēšanās nama bibliotēkā! Lieki atgādināt, MLB bibliotēka trimdas vēsturē ieņem vietu vadošajā bibliotēku trijotnē, zināmās jomās pat pirmo vietu.

Pati kļuva par bibliotēkas patērētāju pēc studiju beigšanas 1965. gadā. Atskārtu, ka tajā bija savākts ļoti plašs grāmatu un citu materiālu klāsts ar ne tikvien trimdas, bet arī Latvijas laika izdevumiem. Kad cilvēki sāka braukt uz PSRS Latvijas republiku un piedāvāja izvestās (dažkārt nelegāli!) grāmatas, tās parādījās plauktos ar pievienotu ierakstu, ka izdotas okupācijas režīmā un tādēļ jālasa ar uzmanību. Jāatgādina, ka pat latviešu klasiķu darbi tika pielāgoti sociālisma reālisma prasībām, tātad ne vienmēr šāda piezīme bija nevietā. Tas nozīmē, ka tolaik Padomju Latvijā izdotās grāmatas bija nelielā skaitā, jo grāmatu iegādei bija gadījuma raksturs: ideoloģisku iemeslu dēļ nebija iespējama sadarbība ar Kultūras sakaru komiteju, tā nenāca pat prātā.

Vēlāk, 1970. gados, iesaistījās centienos no jauna dibināt ģimnāzijas klasi latviešu pusaudžiem. MLB pamatskolu skolēnu vecāki varēja *vest bērnus uz latviešu skolu*, bet vidusskolas gados bērni nebija vairs vedami, viņiem bija jāgrib. Vairākkārt mēģināja pusaudžus mudināt turpināt savu latvisko izglītību ģimnāzijas līmenī, bet parasti daudzi atkrita pēc nedaudz nedēļām – sestdienas rītos vietējie vienaudži vai nu sportoja, brauca iepirkties un citās izpriecās, vai vienkārši izgulējās. Kulties ik nedēļu uz latviešu namu nebija augsta prioritāte. Lai motivētu ģimnāzistus, sākās pārrunas par latviešu valodas ieskaiti Viktorijas pavalsts ģimnāzijas svešvalodu (sal. franču, vācu, latīņu) mācību programmā. Procedūra bija sarežģīta, prasīja vairākus gadus izpildīt

dažādus kritērijus: kvalificētus skolotājus, piesaisti pie universitātes, kas garantē eksaminētājus, aprobē kursu plānus u.tml. Valsts savukārt piedāvātu telpas un atalgotu skolotāju darba stundas. Telpu jautājumā iesaistītie saprata, ka kursiem jānotiek labiekārtotā latviešu namā, nevis kādā lielā, sestdienās tukšā, valsts vidusskolā. Kad delegācija no Viktorijas izglītības ministrijas nāca inspicēt nama telpas, tad visspēcīgākais arguments atteikt viņu piedāvātās telpas izrādījās MLB bibliotēka. Biju klāt, kad delegāciju iepazīstināja ar Melburnas Universitātes profesoru, kas sīki un lietišķi pierādīja, kādas priekšrocības latviešu valodas mācībām dod bibliotēkas grāmatu krājums. Kā piemēru profesors Dunsdorfs izvilka no plauktiem t.s. *Kopenhāgenas dainu* pēdējo sējumu, kur ietilpst gan nerātnās dainas, gan arī bibliogrāfisks pārskats par 12 sējumu saturu: nerātnās dainas oficiāli neatbilda tā laika pusaudžu izglītībai, tādēļ 12. sējumu padarīja vēl plānāku, to pārsienot ar tikai pusi satura, resp., bibliogrāfisko pārskatu! Latviešu valodas kursus valdība apstiprināja, ģimnāzijas klase cēla latviešu valodas prestižu, un labi rezultāti latviešu valodā uzlaboja skolnieka izredzes iekļūt universitātē sev vēlamajā ievirzē, kur populārākajās fakultātēs bija liels konkurss par vietām. Šis solis izrādījās sekmīgs, piesaistot latviešu vidusskolas skolēnus vairākas desmitgades. Austrālija bija vienīgā valsts, kur latviešu valodu ģimnāzijas līmenī ieņēma valsts eksaminēto priekšmetu skaitā.

Bibliotēkā arī varēja novērot Dunsdorfu pāra savstarpējo respektu vienam pret otru. Viņi viens otru uzrunāja *Draudziņ...* Dunsdorfa kundze allaž laipni uzklaušīja bibliotēkas lietotāju vēlmes. Viņa patiešām netīkoja sabiedrības uzmanību, bet viņai patika dziedāt MLB korī. Uz koncertiem viņa greznojās Bārtas tautas tērpā ar krāšņo vainagu, nevis sievas aubi, kā jau svētkos. Tā kā *Duncītis* mēdza aizrādīt par etnogrāfiskajām tautas tērpu ačgārņībām koristu un tautas dejotāju saimēs, tautā radās piezīmes par to, ka viņa sieva staigājot vainagā. Kora koncertos varēja redzēt, cik ļoti izjusti Dunsdorfa kundze dzīvoja līdzī dziesmu tekstiem.

Pats profesors Dunsdorfs nevairījās no tiem sarīkojumiem, kur viņš saskatīja patriotisko momentu, nozīmi un jēgu. Nereti rīkotāji viņu īpaši uzaicināja, nereti ierādīja vietu pirmajā rindā

(viņš bija diezgan īsa auguma, tādēļ labi vien bija!), arī reizumis lūdza uzrunāt publiku. Atteikties viņš neatteicās, bet parasti runāja, kā mēdz teikt, īsi un kodolīgi. Latviešu valodas lietojumā viņš bija izpratis Endzelīna valodas principus un savā runā un rakstos tos stingri ievēroja. Īpašu uzslavu no profesora Dunsdorfa guva tagad Latvijā pazīstamais Trevors Fennels (*Trevor Fennell* – tolaik, resp., 1960. gadu vidū, jauns valodnieks, vēlāk profesors), kas no Adelaidas atbrauca uz Melburnu ar referātu latviešu namā par savu topošo Latviešu valodas gramatiku. Publiku viņš uzrunāja: *Godājamie klausītājiem!* (Endzelīns uzsvēra, ka tāds, kas klausā, ir *klausītājs*, bet, kas klausās, ir *klausītājiem*.) Šāda uzruna bija neparasta, bet zinātājam pierādīja, ka nelatviešu valodnieks nav plānā galdiņa urbējs. Profesoram Dunsdorfam patika ar valodniekiem dalīties vieglprātībās par zināmu vietvārdu izcelsmi: Odesa esot tā nosaukta, jo krievu vadonis, redzot veikalos garda paskata luņķus, sajūsmā iesaucies *O! Desa!*; tāpat vadonis, nožēlodams asinsplūdu deficītu, nodēvējis Krievijas galvaspilsētu par Maskavu, jo tur maz kāva.

Domājot par viņa ārējo izskatu, nevaru atcerēties viņu citādi tērpušos kā tumši pelēkā uzvalkā un baltā kreklā – tas liek man domāt, ka viņa pieeja apgērba ziņā bija universāli pragmatiska: nav veikalos lieki jātērē laiks, nav jādomā, kā tērpties, der gan darbam universitātē, gan sēdēm un sarīkojumiem citur. Pāris reizes man gadījās aizbraukt pie viņiem mājās kādās darīšanās. Mājokļa iekārta bija ērta un funkcionāla, bez liekiem izgriezumiem. Vienīgi Dunsdorfa kundzes audzētās sarkanās rozes koši izcēlās uz kafijas galdiņa pie dīvāna. Ilgi uzkavēties nebija plānots ne no vienas, ne otras puses. Kad padomāju par to, kas bija viņu ģimenes draugi, neviens nenāca prātā un, cik atceros, nekad nesmu dzirdējusi kādu viņu uzrunājam vārdā. Mājās bija jūtama viņu abu kopējā harmonija un laipnā izturēšanās.

Laiku profesors Dunsdorfs veltīja paliekošajām vērtībām. Pētīt Latvijas vēsturi un radīt kapitāldarbus ir laikietilpīgs process, it īpaši, ja to rakstīšana jāveic ārpus maizes darba stundām. Profesora Dunsdorfa ražīgums bija vērst uz t.s. Latvijas lietu: tika radīti ne tikvien kapitāldarbi un vēstures grāmatas latviešu skolām, bet arī, dokumentējot trimdu, profesors Dunsdorfs sāka publicēt

gadagrāmatu sēriju *Archīvs*. Man atstāstīja, ka kādā referātā profesors paudis, ka plānojot nodzīvot 100 gadus, kas nozīmē, ka kopskaitā viņš izdošot 44 sējumus. Viņam bija raksturīgi izklāstīt teorētisko pamatojumu visai nopietni, bet ar gudru (*pierādi, ka kļūdos*) smīnu. Var būt, ka šis skaits būtu sasniegts, ja krietnā vecumā viņš nebūtu cietis autoavārijā, kas ietekmēja viņa darba spējas un, visticamāk, arī mūža ilgumu.

Iztēlojos, ka profesora Dunsdorfa īstā garīgā vide bija pasaulē izkaisītie latviešu zinātnieki un citi intelektuāļi, ar ko viņam nācās regulāri sarakstīties: Arvedu Švābi, Benjamiņu Jēgeru, Dagniju un Juri Šleieriem un daudziem citiem sava laika biedriem zinātnes darbu ieceres un īstenošanas nolūkos. Kad Stokholmā gatavojām rakstu krājumu, godinot valodnieci Veltu Rūķi-Draviņu, tajā piedalījās profesors Dunsdorfs ar rakstu par tautas skaitīšanas problēmām, kur tādi jēdzieni kā *tauta, nācija, etniskums* ietekmē demogrāfisko datu interpretāciju – vēsturnieks, demogrāfs, zinātnieks – latvietis sveic latvieti – zinātnieci, valodnieci. Šāda garīgā zinātnieku kopiena veidojās šīs paaudzes trimdiniekiem korespondences ceļā, un profesoram Dunsdorfam tā vairāk vai mazāk aizstāja dažnedažādas svinēšanas un laicīgas izpriecas. Manuprāt, jautājums drīzāk ir par laiku un tā izmantošanu nekā augstprātību vai faktu, ka viņš nelietoja alkoholu. Pirmsdatora laikmeta ļaudīm rakstīt garus darbus ar rakstāmmašīnu bija piņķerīga lieta. Ja arī bija iespējams iegādāties rakstāmmašīnu ar latviešu valodas diakritiskajām zīmēm, izlabot drukas velniņus vai pārstrādāt teksta daļas nozīmēja pārrakstīt veselas rindkopas, pat nodaļas. Parasti cilvēki manuskriptus izvēlējās vispirms rakstīt ar roku, lai būtu vieglāk tos pārstrādāt. Korespondence prasīja daudz pūļu un laika, atbildes bija jāgaida nedēļu vai ilgāk; veikt lielākus gaisa pasta sūtījumus, piem., manuskriptus un grāmatas, bija dārgs prieks, it īpaši, ja tie jākārtu regulāri, tātad bija jāizmanto lēnais pasts, uz ko jāgaida vairākas nedēļas. Tā bija cita saziņas kultūra.

Ja tā laika trimdas zinātnieku paaudzi varētu dēvēt par pasaulē izkaisītu kopieni, tas nenozīmē, ka viņi bija kolektīvs ar noteiktu kopējo programmu, mērķtiecīgi aizstāvot kādu viedokli, pozīcijas vai ideoloģiju. Grāmatas un citus zinātniskus darbus rakstīja ar vispārīgo zinātnes bausli prātā: meklēt patiesību, nekad

to neviltot, jo tā zinātne tiek degradēta. Kad vēl biju Austrālijā, profesors Dunsdorfs man stāstīja, ka rakstot grāmatu par Ulmani. Tā viņu padarīšot ļoti nepopulāru sabiedrībā, jo viņš neizdabāšot nedz Ulmaņa slavētājiem, ne pēlējiem. Grāmata tapa, neraugoties uz nelabvēlīgajām prognozēm no paša autora puses. Sevi ziedot paliekošajām vērtībām bija trimdas zinātnieku liktenis, un laiku viņi nešķērdēja, lai ietekmētu konjunktūru, aizstāvētu kādu vadošu ideoloģiju un tiektos pēc pasaulīgas slavas.

Pēc profesora Dunsdorfa nāves man gadījās būt starpniecei, kad par viņa zviedru laiku pētījumiem interesējās Zviedrijas vēsturnieks, profesors *Andreas Ådahl* (Andreass Odāls) – Latvijā pazīstams kā pirmais Zviedrijas vēstnieks pēc neatkarības atgūšanas. Pēc diplomātiskās karjeras profesors atkal pievērsās Zviedrijas vēstures izpētei. Ap 2005. gadu Andreass Odāls man piezvanīja Stokholmā un vaicāja, vai Melburnā būtu kādi Edgara Dunsdorfa npublicēti manuskripti vai piezīmes par Oksenštiernu dzimtu. Nemācēju apgalvot to esamību, bet rezultātā viņš tomēr aizceļoja uz Melburnu un kontaktējās ar MLB bibliotēkas vadību un Melburnas Universitātes ekonomikas fakultāti. Ievērojams ārzemju profesors uzskata, ka vērts doties uz otro pasaules puslodi vienīgi, lai zinātnei neietu zudumā kāds profesora Dunsdorfa darbs. Esmu pārliecināta, ka profesoram Dunsdorfam darītu gandarījumu arī Latvijas vēsturnieku pievēršanās viņa pētniecībai. Nav jau lielāka goda, kā gūt savu kolēģu ievērību un atzinību.

Rakstot savu stāstījumu par profesoru Dunsdorfu, rakņājos atmiņās un pūlējos tās apkopot sakarīgā veselumā. Apzināti nestrādāju zinātniski, nepapildināju rakstu ar precīzu informāciju, jo tad tās nebūtu atmiņas, kas pēc rakstura ir subjektīvas: no atsevišķām ainām, iespaidiem un detaļām autors savirknē stāstu. Autentiskums tomēr rodas, proti, no tā, ka pati esmu izdzīvojuši šo laiku un vidi, ko tagad pensijas vecumā savā iztēlē atkārtuju: ja te radušās dažādas kaitinošas blusas, ceru, ka miesa visnotaļ palikusi vesela. Vairāk nekā desmit gadus pēc profesora Dunsdorfa nāves interese par viņa panākumiem nezūd, zināmā mērā pat pieaug. Horācijs par sevi rakstīja: *Non omnis moriar* (Pavisam es nenomiršu); Edgars Dunsdorfs arī turpina dzīvot savos darbos.